

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enarrationes Novae D. Martini Lutheri in Ionam Prophetam

Jonas, Justus

Haganoæ

Et fuit Ionas in uentre ceti tribus diebus & tribus noctibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36521

I N I O N A M

tium corda in similibus tentationibus exerceantur, ut posthac audiemus. Quemadmodum enim omnes maris fluctus Ionam adobruunt, & quemadmodum horribilis ille rictus beluæ, totaq; illa facies minatur interitū: ita tentata conscientia incredibili tempestate diuinæ iræ & mortis quatitur, omniaq; sic apparent quasi infernus in ictu oculi animam iam hausurus sit.

Et fuit Ionas in uentre ceti tribus diebus & tribus noctibus.

Quid putas, an non anno, an non centū annis, an non seculo longius uisum est ei hoc triduum? Si Ionæ cogitationes respicias, nullæ unquam dies aut noctes sub sole longiores fuerunt. Nam haud dubie nullum unquam tempus, nulla mora fuit molestior Ionæ, quàm quòd ibi in stomacho ceti, & simul in medijs tenebris, deuoratus & absumptus & tamē non consumptus iacuit. Quasi iam proiectus in infernum uiuus perijt ibi Ionas, non uidēs Solem neq; Lunam, non numerans horas neq; tempus, ignarus an hoc in mundo, an extra mundū ibi in tantis squalloribus uiscerum beluæ circumueheretur. Cuiusmodi putas terroribus cor eius percussum sit in uentre beluæ, dum nunc iecinoris immane pondus sibi incumbere, nunc pulmonis flatu & reflatu se uerberari

rari sensit. Quid usquam hoc habitaculo Ionæ, in-
 ter spiras, ibi & sinuosa uiscerū uolumina inter in-
 gentes costarum crates potest excogitari prodigio-
 sius aut mirabilius? At haud dubie Ionas fuit sic tunc
 pauoribus mortis obrutus, ut se nescierit, ut nō mul-
 tum meminerit quid in piscis corpore pateretur,
 semper autem cogitaret, timens & tremens, Psal. 6.
 Domine usquequō ero in tanta morte, & quando
 erit finis. Nam Deus bone, quā mirabile hoc opus
 est Dei? Quis uerbis aut cogitationibus hoc assequi
 potest, hominem uiuum, & spirantē tribus diebus,
 tribus noctibus, solum, desertum, nō modo cibo, po-
 tu, sed & communi luce & aëre carentem, per tot
 maris tractus in uentre immanis beluæ circūuecta-
 ri, & tandem in littus uiuum reuomi. Quid nouū,
 quid inauditum est, hoc si non nouum genus est na-
 uigationis? Quis non fabulosum, & quouis menda-
 cio uanius hoc diceret, nisi in scriptura sancta hoc
 cōtineretur? Voluit ostēdere Deus, quā potenter
 et quā facile uiuare et mirabiliter possit seruare et erē-
 pere suos in media morte, omniumq; maximis &
 extremis periculis, tunc cum omnibus humanis au-
 xilijs deserimur, quod tamen nos non adeo facile
 credimus. Ipse enim præsens est in media morte, in
 inferno, in medio hostium, fingens etiam & refina-
 gens eorum mentem & intimum cogitatum, ut uult.

IN IONAM

Ipse omnia condidit, omnia dispensat & gubernat,
 omnesq; creature eius parēt sempiterno imperio.
 Propter nos autem hoc scriptū est, & propter nos
 tam mirabili exemplo ostenditur eius omnipoten-
 tia, ut in ipsum confidere discamus, etiam tunc cum
 in media morte, aut in manibus hostiū sumus. Deus
 non opus habuit, nec Ionas, ut hæc scriberētur, pro-
 pter nos hæc scripta sunt. Nam licet totus mundus
 oretenus fateatur Deum esse omnipotentem, & ne-
 mo sit, qui cum audit hunc titulū Dei, OMNIP-
 TENS, non putet se hoc facile & uere credere,
 tamen cum ad experientiam uentum est, cum immi-
 nente periculo uitæ, salutis, bonorum, iam constan-
 ter niti debemus Verbo Dei, cum iam omnipoten-
 tiam re ipsa experiri debemus, ibi ipsi nosse nosmet-
 ipsos discimus, quā pauci sunt, qui nixi fide, peri-
 culum salutis adire, & omnipotentiam re ipsa ex-
 periri sustinuerint. Hæ enim experiētiæ fidei, quia
 non sunt sine pauoribus mortis & peccati, spiritua-
 liſſimis etiam sanctis penè intolerabiles sunt. Sed ta-
 men maxime consolationi sunt pijs hæc exempla,
 quomodo Deus exerceat credentes. Quemadmodū
 propheta in Psal. dicit, Domine memor fui operum
 tuorum, & consolatus sum.

Cum nunc Ionas est proiectus, & sibi & mūdo
 mortuus, & omnis spes uitæ adempta. Hi enim ho-
 mines

omnes in nauī, nō aliter sciunt quā ipsum esse sub
 mersum & mortuum, ideo & orant Deum ne eos
 perire sinat propter animam Ionæ, ne ipsis impu-
 tet innocentem sanguinem: quibus uerbis fatentur
 se Ionam habere pro mortuo, conscij sibi quōd pa-
 rentes diuinæ uoluntati, ipsum quāuis inuiti è na-
 ui proiecerint. Atq; ibi primū exerit se uita, & fru-
 ctus mortis Ionæ. Primum enim Ionas eo ipso quōd
 projicitur in media morte, potenter uiuus & inco-
 lumis seruatur. Deinde & illi homines in nauī, non
 modo à morte & presenti periculo, sed etiam ab
 impietate & peccato liberantur, & iam cogno-
 scentes Deum, adeo pij et iusti serui Dei fiunt, ut ue-
 re humiliantur, atque ibi timeant peccatum, ubi me-
 ra est obedientia Dei. Nam Ionam libenter seruas-
 sent incolumem, & timent ne homicidæ fiant proie-
 cturi Ionam, & tamen perpelluntur uoluntate &
 manifesto iussu numinis. Quā piæ, puras cōscien-
 tias nūc in his ethnicis uideas? ecce hi qui paulō an-
 te neq; homicidium, neq; contemptū Dei, neq; ullū
 aliud scelus essent reueriti, nūc obliti Idolorū, quo-
 rum cultura dediti erant, sacrificant, & uota uero
 Deo faciūt. Hoc totū bonū exoritur & nascitur ex
 morte Ionæ: adeo electis Dei omnia cooperantur
 in bonum, ut mors etiam ignominia sanctorū, cum
 ipsis tum alijs cedat in salutem. Quid timorem Dei

nocent Hebraei, supra dictum est, nempe uerum cultum Dei. Verus enim cultus Dei est, Deum uere timere & uenerari: sic hi homines etiam timuerunt Deum, id est, sunt facti serui Dei & iusti.

CAP. II

Et orauit Ionas ad Dominum Deum suū de uentre ceti, & dixit.

Hoc non est sic accipiendū, quasi hunc Psalmum Ionas labijs & ore cecinerit, aut sic uersibus in uentre ceti luserit. Neque enim tam trāquilla aut serena mente, in tam horribili tentatione mortis fuit Ionas, ut tunc potuerit tam elegans carmen condere. Sed hoc carmine postea Ionas suas illas angustias & affectus descripsit, cuiusmodi horrendarū cogitationum spectris cor suū tunc quassatum sit, cum sic in hoc tanto mortis agone luctaretur. Nam hic oportet introspicere animū eius, & interiorē illum Ionam intueri, ante quā liberaretur, cum adhuc in morte esset, & plane nihil quā mortem & terrores maximos sentiret. Neq; enim sciebat Ionas se redimendum esse, sed putauit iam esse moriendū, uere sensit omnes pauores mortis,